

Voorstel aan de gemeenteraad

Opsteller

Teuben - Bokma, Anna

Kenmerk

Z.22.375161 / D.22.1566140

Vertrouwelijkheid

Openbaar

Onderwerp

voorgesteld wordt goedkeuring te verlenen aan de jaarrekening 2021 van Ambion, Stichting Openbaar Primair Onderwijs

Onderwerp

Jaarrekening en jaarverslag 2021 Stichting Ambion

Voorgesteld besluit

1. Goedkeuring te verlenen aan de jaarrekening 2021 (inclusief het jaarverslag) van Ambion, Stichting Openbaar Primair Onderwijs;

Inleiding

Stichting Ambion, de stichting die het bestuur voert over het openbaar primair onderwijs in de gemeenten Heerenveen en De Fryske Marren (hierna: Ambion), heeft het jaarverslag 2021 ingediend, inclusief de jaarrekening 2021. Hierin verantwoordt het bestuur zich conform artikel 48 van de Wet op het Primair Onderwijs aan de raad. In de statuten van Ambion is bepaald dat de raad goedkeuring dient te verlenen aan de jaarrekening waaraan een bestuursverslag (jaarverslag) is toegevoegd.

De raad moet kennis hebben kunnen nemen van het rapport dat door een accountant is uitgebracht m.b.t. de jaarrekening. Deze 'goedkeurende accountantsverklaring' is bij de jaarrekening gevoegd.

Na goedkeuring door de raad dient het bestuur van Ambion de (financiële) jaarstukken definitief vast te stellen.

In het jaarverslag 2021 legt Ambion verantwoording af aan de raad over de werkzaamheden in het afgelopen jaar. Samenvattend:

1. *Het wezenskenmerk van openbaar onderwijs: toegankelijk voor iedereen.* Het wezenskenmerk van openbaar onderwijs is dat openbare scholen toegankelijk zijn voor alle kinderen zonder onderscheid van godsdienst of levensbeschouwing. Ambion heeft dit tot centraal kenmerk gemaakt van zijn missie. Er is ruimte voor overeenkomsten en verschillen tussen kinderen, zonder voorkeur voor één bepaalde opvatting.

2. *Ambion heeft weinig kleinere scholen in de gemeente Heerenveen*

Kleine scholen volgens de rijksnorm zijn scholen met minder dan 145 leerlingen. Van de 15 basisscholen in de gemeente Heerenveen waren er op 1 oktober 2021 negen scholen met minder dan 145 leerlingen, waarvan zes met minder dan 100 leerlingen. Geen daarvan komt onder de opheffingsnorm voor de gemeente Heerenveen van 67 leerlingen (rijksbekostiging voor de scholen in de gemeente Heerenveen stopt in principe als scholen 3 jaar achtereen minder dan 67 leerlingen hebben, tenzij het schoolbestuur vraagt om instandhouding op grond van 3 wettelijk vastgelegde criteria). Het opheffen van scholen is overigens een bevoegdheid van het schoolbestuur, die kan er ook voor kiezen de school wél in stand te

houden. Ook moet voor het openbaar onderwijs de raad in dat geval eerst nog gevraagd worden of de gemeente zelf de openbare school in stand wil houden.

3. Het leerlingenaantal in de gemeente Heerenveen daalt langzaam

Ambion heeft net als andere schoolbesturen te maken met krimp. Het aantal Ambion-leerlingen in de beide gemeenten samen op 1 oktober 2021 bedroeg 2.862. Daarvan zaten er 2.227 leerlingen op scholen in de gemeente Heerenveen, 35 (dat is 1,5%) minder dan op 1 oktober 2020. De prognose is dat de leerlingendaling nog enkele jaren voortduurt.

4. Onderwijs in corona-tijd

2021 heeft evenals 2020 in het teken gestaan van corona. Scholen gaven fysiek les maar ook op afstand. Dit heeft van alle betrokkenen, kinderen, ouders en leerkrachten, heel veel gevergd.

5. Overig

- Ambion geeft in het jaarverslag aan dat alle scholen een schoolscan hebben gedaan. Op basis daarvan is bepaald hoe de NPO-middelen zullen worden besteed. Er is veel aandacht geweest voor het versterken van groepsdynamiek en het vergroten van de weerbaarheid.
- De Ambion-scholen hebben gehoor gegeven aan de oproep van de minister van OCWW om leerlingen in groep acht kansrijk te adviseren. Dat betekent dat scholen op basis van een optimistische inschatting van wat leerlingen kunnen bereiken hun schooladvies hebben bepaald.
- Bij het onderhoud van de scholen maakt Ambion zoveel mogelijk duurzame keuzes. Daarbij valt te denken aan zonnepanelen, led-verplichting en goede isolatie. Medio 2019 is een projectgroep Duurzaamheid gestart waarin meerdere schoolbesturen uit de regio participeren. Ook heeft Ambion Duurzame Vastgoed Investeringsplannen voor de scholen laten opstellen.

Beoogd effect

Continuïteit van voldoende(e) openbaar onderwijs.

Argumenten

1.1 Het boekjaar 2021 van Stichting Ambion sluit af met een positief exploitatieresultaat van € 191.036. Begroot was een negatief saldo van € 369.923. Het positieve resultaat is toegevoegd aan het eigen vermogen.

De belangrijkste factoren die het resultaat hebben bepaald zijn de rijksbijdragen en de personeelslasten. De rijksbijdrage valt hoger uit doordat er in 2021 vanuit het rijk prijsaanpassingen zijn geweest voor de loonbijstelling. Daarnaast zijn er extra middelen beschikbaar gesteld voor het Nationaal Programma Onderwijs om verdere vertraging en achterstanden te voorkomen en opgelopen vertraging en achterstanden zo snel mogelijk in te halen. Hier tegenover staat dat de personeelslasten ook hoger uitvallen dan begroot.

Staat van baten en lasten 2021	Rekening	Begroot	Verschil
<i>Baten</i>			
Rijksbijdragen OCenW	25.810.045	23.473.120	2.336.925
Overige overheidsbijdragen en -subsidies	134.347	114.238	20.109
Overige baten	310.223	170.763	139.460
<i>Totaal baten</i>	26.254.615	23.758.121	2.496.494
<i>Lasten</i>			
Personeelslasten	21.471.598	19.789.665	1.681.933
Afschrijvingen	701.244	681.155	20.089

Huisvestingslasten	1.810.277	1.712.058	98.219
Overige lasten	2.045.164	1.945.166	99.998
<i>Totaal lasten</i>	26.028.283	24.128.044	1.900.239
 <i>Saldo baten en lasten</i>	 226.332	 -369.923	 596.255
 Financiële baten en lasten	 -35.296	 0	 -35.296
 Totaal resultaat	 191.036	 -369.923	 560.959

2. De financiële positie van Ambion is goed.

De kengetallen vallen binnen de signaleringsgrenzen van de inspectie. Voor zowel de korte als de lange termijn zijn er voldoende middelen om aan de verplichtingen te voldoen. Het eigen vermogen bedraagt per 31 december 2021 € 6.527.598.

Financiële kengetallen

	2021	2020
Weerstandvermogen	17,60%	14,7%
Solvabiliteit	72%	71%
Current ratio	2,83	2,54
Rentabiliteit	0,70%	-6,0%

Weerstandvermogen

Dit kengetal geeft een beeld hoe solide de financiële positie van Ambion is. Het geeft inzicht in de mogelijkheden om financiële tegenvallers op te vangen. Ondergrens is 5%.

Solvabiliteit

Verhouding tussen eigen vermogen (inclusief de voorzieningen) en totale vermogen. Geeft aan in hoeverre aan de verplichting op de langere termijn kan worden voldaan. Ondergrens bedraagt 30%. De solvabiliteit Ambion is ruim boven de 30%. Hiermee beschikt Ambion over voldoende vermogen om tegenvallers op te kunnen vangen.

Current ratio

Geeft de verhouding weer tussen het geld dat het bestuur op korte termijn beschikbaar heeft en wat op korte termijn moet worden betaald. Een liquiditeit tussen 1,5 en 2,0 wordt als goed aangemerkt. Ondergrens is 0,75. Ambion heeft vooralsnog in de komende jaren geen externe financieringsbehoeften.

Rentabiliteit

Dit kengetal geeft aan wat het resultaat is in vergelijking met de totale baten. De solvabiliteit en rentabiliteit bij Ambion zijn voldoende. Daardoor is het niet nodig om een hoge rentabiliteit te behalen om de financiële positie te versterken. De bekostiging kan zoveel mogelijk worden ingezet voor het geven van onderwijs.

1.3 De jaarrekening is voorzien van een goedkeurende controleverklaring.

Risico's of kanttekeningen

1.1. Financiële risico's voor Ambion

Het risicomanagement van Ambion is een continu proces; de risicoanalyse is ingebed in de plannings- en control cyclus. Eind 2021 is er opdracht gegeven om een nieuwe risicoanalyse te laten uitvoeren.

Ambion ziet de volgende risico's:

- Vanwege de daling van het aantal leerlingen ontvangt Ambion minder inkomsten vanuit het rijk maar de kosten dalen niet evenredig mee. Dit geldt zowel voor huisvestingslasten als voor personele kosten.
- De kosten van kleine scholen zijn veel hoger dan de genormeerde rijksvergoeding die ertegenover staan.
- De veranderde arbeidsmarkt maakt het steeds lastiger om nieuwe leerkrachten aan te trekken en ook om vervanging te regelen.

Het eigen vermogen stelt Ambion in staat om deze risico's te dragen.

1.2 Bevoegdheden raad bij uitoefenen toezicht

Raad heeft toezichthoudende taak voor wat betreft openbaar onderwijs

Vanuit de grondwet heeft de gemeenteraad een toezichthoudende taak voor wat betreft het openbaar onderwijs. Deze toezichthoudende taak richt zich op een beperkt aantal onderwerpen, waaronder de financiële jaarstukken (begroting en jaarrekening). De raad heeft wettelijk weinig mogelijkheden tot ingrijpen, behalve in geval van ernstige taakverwaarlozing. Dit toetsingskader betekent dat de gemeentelijke toezichttaak niet gericht is op de kwaliteit van het onderwijs, of het doelmatig en rechtmatig inzetten van de middelen. Dit is voorbehouden aan de Raad van Toezicht van Ambion (intern toezicht).

Openbaar primair onderwijs in Heerenveen 'op afstand'

In gemeente Heerenveen is Ambion het enige schoolbestuur voor het primair openbaar onderwijs. Dit bestuur staat 'op afstand'; dat wil zeggen dat het bevoegd gezag bij een stichting ligt en niet bij de gemeente.

Bevoegdheden raad voor Stichting Ambion

De financiële toezichtmogelijkheden van de raad beperken zich tot het goedkeuren van begroting en jaarrekening (incl. bestuursverslag) van Ambion. Het niet goedkeuren van deze stukken is volgens de wet echter maar in een zeer beperkt aantal gevallen mogelijk, namelijk wegens strijd met het recht of met het algemeen belang, waaronder begrepen het financiële belang van de gemeente. Deze omstandigheden zijn hier niet aan de orde.

Afstemming met de gemeente Heerenveen

Omdat Ambion scholen heeft in zowel Heerenveen als De Fryske Marren is de goedkeuring van beide raden nodig.

Er is ambtelijk afstemming geweest met de gemeente De Fryske Marren.

Communicatie en participatie

Boodschap	Doelgroep	Via welk middel	Door wie	Wanneer
De raad heeft goedkeuring verleend aan de jaarrekening (incl. bestuursverslag)	Bestuur Ambion	Toezenden raadsbesluit met kort begeleidend schrijven	College/behandelend ambtenaar	Na raadsbesluit van 13 oktober 2021

Financiën

Het goedkeuren van de jaarrekening 2021 inclusief het jaarverslag, heeft geen financiële gevolgen voor de gemeente.

Bijlagen

- Jaarverslag 2021 Ambion, inclusief jaarrekening 2021 pagina 60 en verder van het jaarverslag;
- goedkeurende accountantsverklaring bij jaarrekening 2020 d.d. 30 mei 2022;
- concept brief aan Ambion m.b.t. raadsbesluit.